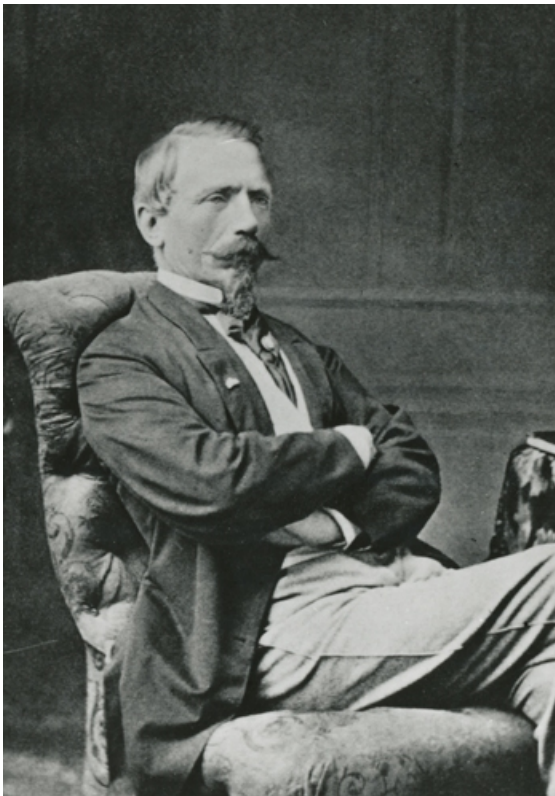

Havnen ved fyret

Digteren Henrik Pontoppidan (1857-1943)
- nært forhold til Thy.

Laurits Christian Nyholm - fantasirig
ingeniørofficer fra Mors. Foreslog i 1863
at gennembyrde Thy og bygge havn ved
Vigsø.

Henrik Pontoppidan, Lykke-Per og ingeniørkunsten

Anlæggelsen af en havn i Hanstholm delte på det bogstaveligste vandene. Forholdene var ganske uegnede for en havn, blev det hævdet. For andre blev det en spore for den seje jyske stædighed, der ville bevise, at selv dette sted kunne bruges – ja, netop her skulle bevises føres for, at menneskets snilde og gode vilje kunne overvinde alt.

En af Danmarks største digtere i forrige århundrede, Henrik Pontoppidan (1875-1943), har et nært forhold til Thys havboer. I hans hovedværker dukker Thy op flere steder. Hovedpersonen i *Lykke-Per* (1905), en af de store romaner, ender sine dage - efter at have prøvet kræfter med hele verden - som vejassistent i en ussel rønne et sted ved kysten i Thy.

"Hvad Thys vestkyst betyder for Pontoppidan er for så vidt klar nok", skriver Ebbe Kløvedal Reich i *Viljen til Hanstholm*. "Den er sindbilledet på alt det, der er for stort og øde til, at mennesket kan rumme det. Men netop derfor er det også det sted, Lykke-Per rejser hen for til sidst at kunne sige: "Uden et stort, ja, eventyrligt mod til at ville sig selv i guddommelig nøgenhed når ingen til virkelig frigjorthed".

Henrik Pontoppidans forhold peger både hen på kampen mellem gammelt og nyt, mellem traditionen og det moderne - sådan som det afspejles i Jacob Paludans roman *Fugle omkring Fyret* (1925) – og mod den frigørende kraft, der repræsenteres af en ingeniør Jørgen Fibiger. Og som resulterer i Hanstholm Havn. *Viljen til Hanstholm!*

Henrik Pontoppidan havde i sin ungdom meldt sig blandt de ingeniører, der på vestkysten ville føre bevis for, at menneskets tekniske snilde kunne overvinde alle vanskeligheder. Den kommende digter gik på Polyteknisk Lærestanstalt og drømte om en fremtid som vandbygningsingeniør, inspireret af morsingboen Laurits Christian Nyholm, der i 1863 fremsatte et forslag om at gennembyrde Thy og bygge havn ved Vigsø. Han havde været ansat på byfogedkontoret i hjembyen og kom herfra til byfoged- og amtskontoret i Thisted. Derefter gik han ind i militæret og blev ingeniørofficer. Han havde mange forslag

til nye anlæg og var i det hele taget et fantasifuldt menneske med en masse idéer, som han blot ikke var i stand til at føre ud i virkelighedens verden. I 1863 kom så forslaget om at lave en kanal fra Limfjorden ud til havet ved Vigsø. Det tjente først og fremmest landbrugets interesser og blev da også varmt modtaget her. Og i Indenrigsministeriet ville man ikke på forhånd afvise tanken. Efter krigen i 1864 studerede Nyholm det store forbillede i Egypten ved Suez, men noget projekt til kanal og havnen i Vigsø kom aldrig.

Men morsingboen var som nævnt en stor inspiration for den unge polytekniker Henrik Pontoppidan – og for den senere digter af samme navn, da han skrev *Lykke-Per*, hvor et jysk kanalsystem og et havneanlæg - en frihavn - i Hjertingbugten nord for det nuværende Esbjerg spiller en væsentlig rolle. Og hvor havneanlæg til udnyttelse af bølgeenergi er den naturligste del af denne verden.